

176290 - روزهی عاشورا تنها گناهان صغیره را پاک می کند و گناهان کبیره نیاز به توبه دارد

سوال

اگر من از کسانی باشم که شراب می نوشند، و بخواهم فردا و پس فردا (نهم و دهم محرم) را روزه بگیرم، آیا این روزه برای من حساب می شود، و در نتیجه گناهان سال قبل و سال آینده ام بخشیده خواهد شد؟

پاسخ مفصل

اولاً:

روزه ای که باعث بخشیده شدن گناهان سال گذشته و آینده می شود روزهی روز عرفه است، اما روزهی عاشورا باعث بخشش گناهان یک سال می شود.

دربارهی فضیلت روزهی عرفه در پاسخ به سوال (98334) و دربارهی فضیلت روزهی عاشورا در پاسخ شمارهی (21775) توضیح داده ایم.

ثانیاً:

بدون شک نوشیدن شراب از گناهان بزرگ است، به ویژه در صورت پافشاری و ادامه ی آن؛ زیرا خمر مادر بدی ها و دروازه ی هر بدی است و رسول الله . صلی الله علیه وسلم . به سبب خمر ده تن را نفرین کرده اند. ترمذی (۱۲۹۵) از انس بن مالک . رضی الله عنه . روایت کرده که «رسول الله . صلی الله علیه وسلم . دربارهی خمر ده تن را لعنت کردند: کسی که آن را تهیه می کند و کسی که خواهان تهیه اش می باشد، و کسی که آن را می نوشد و کسی که آن را حمل می کند و کسی که برایش حمل می شود و ساقی آن و فروشنده اش و کسی که پول آن را می خورد و کسی که آن را می خورد و کسی که برایش خریده می شود» این روایت را آلبانی در صحیح سنن ترمذی صحیح دانسته است.

بنابراین واجب است که شخص از این گناه دست کشیده و توبه کند و به خداوند روی آورد.

از سوی دیگر روزهی روز عاشورا یا روز عرفه تنها گناهان صغیره را پاک می کنند، و گناهان کبیره نیاز به توبه ی نصوح دارد.

شیخ الاسلام ابن تیمیه . رحمه الله . می گوید:

«از وی . صلی الله علیه وسلم . به صحت رسیده که فرموده است: روزهی روز عرفه [گناهان] دو سال را تکفیر می کند، و روزهی روز عاشورا گناهان یک سال را تکفیر می نماید، اما ذکر مطلق لفظ تکفیر الزاما به معنای پاک شدن گناهان کبیره بدون توبه نیست، زیرا وی . صلی الله علیه وسلم . دربارهی نماز جمعه تا نماز جمعهی دیگر و رمضان تا رمضان دیگر فرموده است: **«پاک کنندهی [گناهان] میان آن هاست اگر از کبائر دوری شود»** و مشخص است که نماز بهتر از روزه است و روزهی رمضان بزرگتر از روزهی روز عرفه است، ولی با این وجود گناهان را پاک نمی کند مگر در صورت دوری از گناهان کبیره چنانکه خود پیامبر . صلی الله علیه وسلم . قید کرده است؛ پس چگونه ممکن است کسی فکر کند که روزهی مستحب یک روز یا دو روز گناه زنا و دزدی و شراب نوشی و قمار و جادوگری و مانند آن را پاک خواهد کرد؟ چنین چیزی ممکن نیست» مختصر فتاوی المصریة (۱/ ۲۵۴).

ابن قیم . رحمه الله . می گوید:

«برخی می گویند: روزهی عاشورا گناهان همهی سال را پاک می کند و در نتیجه روزهی عرفه باعث اضافه شدن بر پاداش می گردد. این فریب خورده نمی داند که روزهی رمضان و نمازهای پنجگانه بزرگتر و گرامی تر از روزهی روز عرفه و روزهی عاشورا است، حال آنکه این ها گناهان بین خود را در صورت دوری از گناهان کبیره پاک می کنند. پس رمضان تا رمضان، و جمعه تا جمعه قادر به پاک کردن گناهان صغیره نیستند مگر در صورتی که ترک گناهان کبیره نیز با آن باشد، و این دو همراه با یکدیگر قادر به پاک کردن گناهان صغیره هستند.

بنابراین چگونه یک روزهی مستحب همهی گناهان کبیره ای را که شخص مرتکب شده و اصرار بر ادامه اش دارد و از آن توبه نکرده، پاک خواهد کرد؟ چنین چیزی محال است.

با این حال بعید نیست که روزهی عرفه و روزهی عاشورا به طور کلی پاک کنندهی همه گناهان بوده و از جملهی نصوص وعدی باشد که دارای شروط و موانع است، و مانع آن پافشاری بر گناهان کبیره باشد. پس بنده اگر بر گناهان کبیره پافشاری نکند روزه و عدم پافشاری بر گناه به یاری هم آمده و بر تکفیر کامل [از گناهان] همکاری می کنند، همانگونه که رمضان و نمازهای پنجگانه با دوری از گناهان کبیره همراه شدند و گناهان صغیره را پاک کردند. با اینکه الله سبحانه و تعالی فرموده است:

﴿إِنْ تَجْتَنِبُوا كَبَائِرَ مَا تُنْهَوْنَ عَنْهُ نُكَفِّرْ عَنْكُمْ سَيِّئَاتِكُمْ﴾ [نساء: ۳۱]

(اگر از گناهان کبیره ای که از آن نهی شده اید دوری گزینید بدی های شما را از شما می زداییم).

بنابراین دانسته می شود که قرار دادن یک چیز به عنوان پاک کنندهی گناهان مانع از آن نیست که آن سبب به همراه سببی دیگر در تکفیر گناهان همکاری کنند و در این حالت پاک شدن گناهان با جمع دو سبب قوی تر و

کامل تر از یکی از آنها خواهد بود و هر چه اسباب بخشش گناهان قوی تر باشد، تکفیر گناهان نیز قوی تر و کامل تر و شامل تر خواهد بود» الجواب الکافی (۱۳).

و ترمذی (۱۸۶۲) از عبدالله بن عمر روایت کرده که رسول الله . صلی الله علیه وسلم . فرمود: «هر که خمر بنوشد خداوند نماز چهل روز او را نمی پذیرد؛ پس اگر توبه کند الله نیز توبه اش را خواهد پذیرفت، و اگر بازگشت خداوند نماز چهل روز او را قبول نمی کند، و اگر باز توبه کند خداوند توبه اش را خواهد پذیرفت، و اگر دوباره چنین کند خداوند نماز چهل روزش را نمی پذیرد، پس اگر توبه کند الله توبه اش را می پذیرد، و اگر برای چهارمین بار چنین کند الله چهل روز نمازش را نخواهد پذیرفت و اگر توبه کند الله توبه اش را نپذیرفته و از رود «**خبال**» او را می نوشاند» آلبانی در «**صحیح سنن ترمذی**» آن را صحیح دانسته است.

مبارکفوری در «**تحفة الأحوذی**» می گوید: «**گفته شده: نماز به طور ویژه ذکر شده زیرا بهترین عبادت بدنی است، پس اگر پذیرفته نشود دیگر عبادات نیز من باب اولی پذیرفته نخواهند شد**» (۴۸۸ / ۵).

حال که عبادات در صورت پافشاری بر نوشیدن خمر پذیرفته نمی شود، روزهی عاشورا چگونه پذیرفته خواهد شد؟ و بلکه چطور گناهان یک سال را پاک خواهد کرد؟!

بنابراین برای شما واجب است که هر چه زودتر توبه ای نصح و صادقانه نمایید و از گناهی که در آن به سر می برید یعنی نوشیدن خمر دست بکشید و این تقصیر را جبران نمایید و کار خیر بسیار انجام دهید تا خداوند توبه ی شما را بپذیرد و از آنچه در گذشته انجام داده اید درگذرد.

ثالثاً:

آنچه گفتیم مانع از این نمی شود که شما روزهی عرفه یا عاشورا را به جا بیاورید یا هر کار خیر مستحب را که خواستید از جمله نماز و روزه و صدقه و قربانی انجام دهید. نوشیدن خمر مانع از انجام این اعمال نیست و ارتکاب گناه کبیره معنایش این نیست که خودت را از طاعات و خیرات محروم کنی و در نتیجه قضیه از اینی که هست بدتر شود. بلکه هم در امر توبه عجله کن و دست از گناه بکش و هم در انجام کارهای نیک تلاش کن حتی اگر نفست بر تو غالب شد و مرتکب برخی گناهان شدی.

زیرا پذیرفته شدن عمل و درستی آن یک مساله است، و فضیلت خاص و بخشیده شدن گناهان یک سال یا دو سال یک مساله ی دیگر.

جعفر بن یونس می گوید: همراه با قافله ای در شام بودم که ناگهان صحرانشینان به ما هجوم آوردند و کاروان را به غارت بردند. سپس اموال را به سردسته ی خود عرضه کردند، و کیسه ای از شکر و بادام از آن بیرون آوردند و شروع به خوردن کردند، اما سردسته شان چیزی نمی خورد!

گفتم: تو چرا نمی خوری؟

گفت: من روزه ام!

گفتم: راهزنی می کنی و مال مردم را به غارت می بری و مردم را می کشی و روزه هم می گیری؟!

گفت: ای شیخ، جایی برای صلح [و بازگشت] باقی می گذارم!

سپس بعد از مدتی او را در حال طواف کعبه دیدم در حالی که لباس احرام پوشیده بود. گفتم: تو همان مرد هستی؟!

گفت: آری، آن روزه مرا به اینجا رساند!

(تاریخ دمشق: ۶۶/۵۲)